Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004871

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-08-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хижа Іван Петрович

2. Ivan P. Khyzha

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 26-08-2026

Спеціальність за освітою: 035 Філологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15966

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.07.41

Тема дисертації:

1. Концепція національної ідентичності у літературній творчості Алая

2. The concept of national identity in Alai's literary works

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена комплексному літературознавчому дослідженню концепції національної ідентичності у творчості Алая – сучасного китайськомовного письменника тибетського походження, у прозі якого репрезентовано процеси формування, збереження та трансформації тибетської етнокультурної самосвідомості в умовах історичних змін, модернізації та соціально- політичних трансформацій. Актуальність дослідження зумовлена значущістю проблеми національної ідентичності в сучасній гуманітаристиці, оскільки вона пов'язана з осмисленням культури, історії, пам'яті та механізмів колективної самоідентифікації. У літературознавчому аспекті ця проблема є особливо важливою, адже художній текст не лише відображає, а й конструює уявлення про націю, традицію та культурну пам'ять, формуючи простір національної самосвідомості. Особливої ваги ця проблематика набуває в контексті літератур національних меншин Китаю, зокрема тибетської літератури, що функціонує на перетині різних культурних і мовних

систем. Вона водночас є частиною китайського літературного процесу та носієм локального етнокультурного досвіду, пов'язаного з міфологією, релігією, історичною пам'яттю та традиційним соціальним укладом. Метою дослідження є виявлення та інтерпретація концепції національної ідентичності у творчості Алая та визначення художніх засобів її репрезентації. Об'єктом є проза Алая, зокрема романи «Коли курява спаде», «Порожня гора», повість «Грибна галявина» та окремі оповідання. Предметом – мотиви, образи, наративні стратегії та культурно марковані елементи, що формують концепцію ідентичності. Методологічну основу становлять культурно-історичний, компаративний, структурно-семантичний, мотивний, наративний і постколоніальний підходи. У роботі доведено, що національна ідентичність у прозі Алая є динамічним процесом, який формується через взаємодію історичної пам'яті, традиції, мови, символіки та соціального досвіду. Художній світ письменника відображає трансформацію тибетської культури під впливом історичних змін і модернізації. У першому розділі розглянуто теоретичні підходи до проблеми національної ідентичності та її зв'язок із нацією, культурою, традицією та пам'яттю. Підкреслено її дискурсивний і динамічний характер. У другому розділі проаналізовано історико- культурний контекст тибетської літератури в китайському літературному дискурсі та визначено місце Алая як автора, що поєднує тибетський досвід із китайськомовною літературною традицією. У третьому розділі досліджено художні механізми репрезентації ідентичності на матеріалі ключових творів. Встановлено, що ключовими мотивами є пам'ять, втрата, дім, земля, ритуал, дорога та історична травма. Символіка природи й культурно марковані образи виконують функцію носіїв колективної пам'яті. У романі «Коли курява спаде» символ куряви означає руйнування традиційного світу. У «Порожній горі» простір природи й дому зберігає культурну пам'ять. У «Грибній галявині» взаємодія людини й природи відображає кризу традиційного світогляду. Доведено, що у прозі Алая поєднуються індивідуальна та колективна пам'ять, а національна ідентичність постає як простір напруги між традицією та модерністю, пам'яттю та змінами. Окремо підкреслено роль мови: використовуючи китайську мову, письменник репрезентує тибетський культурний світ, наповнюючи його етнокультурно маркованими елементами. У висновках узагальнено, що творчість Алая є складною художньою системою, у якій національна ідентичність постає як безперервний процес самовизначення, зумовлений історичними та культурними трансформаціями. Література виконує функцію збереження пам'яті, осмислення травми та репрезентації культурної самобутності. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання в курсах з історії китайської літератури, компаративістики, постколоніальних студій і культурології.

2. The dissertation presents a comprehensive literary study of the concept of national identity in the works of Alai, a contemporary Chinese-language writer of Tibetan origin, whose prose artistically represents the formation, preservation, and transformation of Tibetan ethnocultural consciousness under conditions of historical change, modernization, and socio-political transformation. The relevance of the study lies in the significance of national identity as a key problem of contemporary humanities, closely connected with the issues of culture, history, memory, and collective self-identification. In literary studies, this problem is particularly important, since literature not only reflects but also constructs ideas of nation, tradition, and cultural memory, functioning as a space where national consciousness acquires symbolic and narrative form. This issue is especially relevant in the context of minority literatures in China, particularly Tibetan literature, which operates at the intersection of different cultural, linguistic, and political systems. It represents both part of contemporary Chinese literary discourse and a bearer of local ethnocultural experience grounded in mythology, religion, historical memory, and traditional social structures. The aim of the dissertation is to identify and interpret the concept of national identity in Alai's literary works and to determine the artistic mechanisms of its representation. The object of the research is Alai's prose, including the novels Red Poppies, Empty Mountain, the novella Mushroom Circle, and selected short stories. The subject is the system of motifs, images, narrative strategies, and culturally marked elements that construct national identity in his works. The methodological framework includes cultural-historical, comparative, structural- semantic, narratological, motif-based, and postcolonial approaches. The study proves that national identity in Alai's prose is a dynamic process formed through the interaction of historical memory, tradition, language, symbolism, and social experience. His artistic world reflects the transformation of Tibetan culture under

historical pressure and modernization. The first chapter examines theoretical approaches to national identity and its relation to nation, ethnicity, culture, tradition, and memory, emphasizing its dynamic and discursive nature. The second chapter analyzes the historical and cultural context of Tibetan literature within Chinese literary discourse and defines Alai's position as a writer who integrates Tibetan ethnocultural experience into Chinese-language writing. The third chapter explores artistic representations of identity, focusing on motifs of memory, loss, home, land, ritual, road, and historical trauma. It is established that symbolic images of nature and culturally marked elements play a key role in constructing cultural meaning. In Red Poppies, the symbol of dust expresses historical transience and the collapse of the traditional world. In Empty Mountain, landscape and domestic space function as repositories of cultural memory. In Mushroom Circle, the relationship between humans and nature reflects the crisis of traditional worldview. The study demonstrates that Alai's prose integrates individual and collective memory, where personal experience becomes a representation of broader historical processes. National identity appears as a space of tension between tradition and modernity, memory and forgetting, continuity and change. Language is identified as a key carrier of identity: the author uses the Chinese language to represent Tibetan cultural reality, enriching it with ethnoculturally marked elements that shape the cultural specificity of the text. In conclusion, Alai's prose is interpreted as a complex artistic system in which national identity emerges as a continuous process of self-definition shaped by historical transformation and cultural memory. Literature functions as a means of preserving memory, interpreting trauma, and representing identity. The practical significance of the study lies in its use in courses on Chinese literature, comparative literature, postcolonial studies, and cultural studies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Хижа І. П. Мотив національної ідентичності у прозових творах Алая (на основі новели «Бджоли літають і кружляють»). Китаєзнавчі дослідження. 2024. № 1. С. 46–55.
- Хижа І. П. Соціальні та культурні конфлікти як основа національної самосвідомості у романі Алая «Коли курява спаде». Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Гельветика, 2024. Т. 2. № 81. С. 245–249.
- Хижа І. П. Традиційні звичаї та побут як підґрунтя національної самобутності у творчості Алая (на основі роману «Порожня гора»). Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. 2025. № 9. С. 114–118.
- Хижа І. П. Алай як інтерпретатор тибетської культурної традиції у китайському літературному дискурсі. Закарпатські філологічні студії. 2025. Т. 2. № 42. С. 256–260.
- Хижа І. П. Феномен національної ідентичності у сучасній тибетській літературі. Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи (Електронне видання) : матеріали ІІ Міжнародної науковопрактичної конференції (Харків, 20 квітня 2023 р.). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023. С. 86–88.
- Хижа І. П. Символіка червоних маків у романі Алая «Коли курява спаде». Сходознавство. Актуальність та перспективи : матеріали доповідей V Міжнародної науково–методичної конференції (м. Харків, 29 березня 2024 р.) : у 2 ч. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2024. Ч. 1. С. 77–79.

- Хижа І. П. Природа як складова національної ідентичності у літературній творчості Алая. Аргументи сучасної філології: «етика піклування» : матеріали V Міжнародної наукової конференції (Харків, 2–3 квітня 2025 р.). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2025. С. 302–306.
- Хижа І. П. Відтворення національної ідентичності тибетців у літературних доробках Алая. XXV Сходознавчі читання А. Кримського : матеріали міжнародної наукової конференції. Київ : Liha–Pres, 2022. Вип. 25. С. 263–266.
- Хижа І. П. Антиколоніальні риси в сучасній тибетській літературі. Аргументи сучасної філології: історична та індивідуальна пам'ять : матеріали IV Міжнародної наукової конференції (Харків, 18–19 квітня 2024 р.). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2024. С. 383–386.
- Жукова К. Є., Хижа І. П. Тема національно–визвольної боротьби в романі Алая «Коли курява спаде». Аргументи сучасної філології: свобода та безпека : матеріали III Міжнародної наукової конференції (Харків, 6–7 квітня 2023 р.). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023. С. 66–70.
- Khyzha I. A breakthrough of the modern Tibetan literature: a national motif. Learning & Teaching after War and during Peace. 2023. P. 68.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жукова Катерина Євгенівна

2. Kateryna Y. Zhukova

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3893-0129

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костанда Ірина Олександрівна

2. Iryna O. Kostanda

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5144-0941

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кірносова Надія Анатоліївна

2. Nadiia A. Kirnosova

Кваліфікація: к.філол.н., доц., 10.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7721-5630

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Холодняк Олена Василівна

2. Olena V. Kholodniak

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2736-3189

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Разуменко Ірина Василівна

2. Iryna V. Razumenko

Кваліфікація: к. філол. н., професор, 10.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3221-4340

Додаткова інформація:
;https://scholar.google.com.ua/citations?user=o6QwBwMAAAAJ&hl=uk;https://orcid.org/0000-0002-3221-4340

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Радіонова Наталія Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Радіонова Наталія Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Новолокін Антон Володимирович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

